

Gwers 40 – Tomos yn credu

Nodiadau Cefndir i'r Athro

Ioan 20:19–29

Ydystiolaeth gynharaf i atgyfodiad Iesu yw pregethau Pedr, saith wythnos ar ôl y digwyddiad, (gweler Act. 2:14–36). Dywed ysgolheigion fod yr iaith a ddefnyddir yn yr areithiau hynny yn wahanol i'r gweddill o lyfr Actau'r Apostolion, ac yn brawf eu bod yn adroddiadau cynnar. Felly, o ddyddiau cynnar credai'r disgyblion, heb amheuaeth, fod Iesu wedi ei atgyfodi ac wedi ymddangos i nifer o bobl. Y mae'r apostol Paul, yn ysgrifennu rhyw chwarter canrif ar ôl yr Atgyfodiad, yn atgoffa ei ddarllenwyr yr hyn a wyddent eisoes, sef fod Iesu wedi dod o farw'n fyw, (Rhuf. 1:4). Y mae Paul hefyd yn cyfeirio at ymddangosiadau eraill nad yw'r efengylwyr wedi eu cynnwys (1 Corinth. 15:3–8).

Y mae llawer sy'n gyffredin yn adroddiadau'r pedwar efengyllydd am yr Atgyfodiad, megis y bedd gwag, amharodrwydd y disgyblion i gredu fod Iesu wedi ei atgyfodi, a'r ffaith mai i chwiorydd yr ymddangosodd Iesu yn gyntaf. Y mae ambell i ymddangosiad yn cael ei adrodd gan un yn unig o'r pedwar efengyllydd, e.e. y ddau yn cerdded adref i Emaus gan Luc, (er fe geir adroddiad byrrach yn Marc 16:12–13). Ioan yw'r unig un sy'n cyfeirio at anghrediniaeth Tomos.

Nid yw Ioan na Luc yn dweud ymhle yn union yr oedd y disgyblion wedi ymgynnull ar derfyn dydd cyntaf yr wythnos, ond dywed Ioan fod y drysau wedi eu cloi 'oherwydd eu bod yn ofni'r Iddewon' (Ioan 20:19). Yn ei gorff atgyfodedig, gallai Iesu fynd i mewn i ystafell er bod y drws ar glo. Tybiai'r disgyblion eu bod yn gweld ysbryd ond dywedodd Iesu wrthynt i'w gyffwrdd ag ef, 'oherwydd nid oes gan ysbryd gnawd ac esgyrn fel y canfyddwch fod gennyf fi.' (Luc 24:39), a bwytaodd bysgodyn wedi ei rostio (Luc 24:42).

Ni wyddom pam nad oedd Tomos gyda'r gweddill o'r disgyblion y noson honno, ond pan ddywedodd y rheini, 'Yr ydym wedi gweld yr Arglwydd', atebodd Tomos, 'Os na welaf ôl yr hoelion yn ei ddwylo, a rhoi fy mys yn ôl yr hoelion, a'm llaw yn ei ystlys, ni chredaf fi byth.' (Ioan 20:25). Ymhen yr wythnos yr oedd Tomos gyda'r deg disgybl arall pan ddaeth Iesu i mewn i'r ystafell er bod y drws ar glo, ac meddai, 'Tangefedd i chwi!'. Meddai wrth Tomos, 'Estyn dy fys yma. Edrych ar fy nwylo. Estyn dy law a'i rhoi yn fy ystlys. A phaid â bod yn anghredadun, bydd yn gredadun.' (Ioan 20:27). Anghrediniaeth ac nid amheuaeth oedd wedi rhwystro Tomos i gredu geiriau'r disgyblion eraill. Ni chyffyrddodd Tomos â Iesu. Gwelodd ddigon i'w argyhoeddi fod Iesu yn wir, yn fyw, a chlywyd y gyffes ddwys, 'Fy Arglwydd a'm Duw.' (Ioan 20:28).

Tomos

Un o'r 12 disgybl, a elwid hefyd yn 'Didymus' (ffurf Roegaidd). Daw'r enw o'r Aramaeg sy'n golygu 'efail'. Y mae Ioan 14:5 yn datguddio ei fod yn berson ysbrydol ac eisiau cael atebion i gwestiynau dwfn, ac yn Ioan 11:16, dywed ei fod yn barod i fynd gydag Iesu at fedd Lasarus ac efallai marw dan ddwylo'r Iddewon. Yr oedd yn un o'r saith disgybl a aeth i bysgota (gweler Gwers 41). Adwaenir ef fel 'yr amheuw'r' oherwydd yr hyn a ddywedodd wrth ei gyd-ddisgyblion, ond nid yw Iesu yn ei geryddu oherwydd hynny.

Pam mae Tomos yn ddryslud? Beth ddigwyddodd i newid meddwl Tomos?

Gwna amlinelliad dy ddwylo ar y llun i dy atgoffa bod Tomos wedi gweld dwylo Iesu a chredu ei fod yn fyw.

Arglwydd Iesu, rydym mor falch dy fod yn fyw. Helpa ni i gredu'r Beibl, dy Air, ac i ddeall mwy amdanat bob dydd. Amen.

Gwers 40 – Tomos yn credu

Iesu a Tomos | Beibl Newydd y Plant tud. 215

(Ioan 20:19–31)

Gwers 40

Tomos yn credu

BEIBL GWEITHGAREDD Y PLANT DAN /DROS 7 oed

Tomos yn credu tud 168

BEIBL LLIW STORI DUW

Tomos yn amau ei ffrindiau tud 275

BEIBL NEWYDD Y PLANT

Iesu a Tomos tud 215

Y BEIBL I BLANT MEWN 365 STORïAU

Stori Thomas (335) tud 381

BEIBL LLIW Y TEULU

Iesu a Tomos (289) tud 151

Amser Chwarae

Gem wy ar lwy

Bydd angen llwy fwrdd a thaten ar gyfer pob plentyn ac un wy wedi'i ferwi. Hefyd, wy Pasg siocled.

Dangoswch i'r plant sut i gario'r wy o amgylch yr ystafell, cyn rhoi llwy a thaten i un plentyn. Os oes gennych ddigon o le gellwch greu cwrs rhwystr syml, e.e. cadair i fynd o'i hamgylch, hŵp i fynd drwyddi. Gofynnwch i'r plentyn cyntaf i gerdded o amgylch y cwrs rhwystr ac yn ôl atoch heb goll'i'r daten, os yn bosibl.

Anogwch bawb i weiddi'n gefnogol. Gadewch i bob plentyn gael tro yn unigol cyn cael rhai o'r plant i rasio yn erbyn ei gilydd. Mae'n syniad da cael grwpiau o dri, oherwydd cewch un enillydd a dau sy'n colli! Atgoffwch y plant am y rheswm y tu ôl i'r traddodiad o roi wyau Pasg.

Amser Stori

Darllenwch yr hanes o Feibl Newydd y Plant.

Wedyn, eisteddwch mewn cylch gyda'r plant i chwarae'r gêm 'Sibrydion Tseiniaidd.'

Does dim angen sibrwd y negeseuon, oherwydd bydd y plant yn cael trafferth. Rhowch y neges gyntaf i'r plentyn wrth eich ymyl, yn dawel ac yn glir. Gofynnwch iddo/i i basio'r neges ymlaen i'r person nesaf ac yn y blaen. Rhowch y neges nesaf i blentyn arall i ddechrau'r daith a pharhewch fel hyn nes bod pob brawddeg wedi cael ei basio o amgylch y cylch.

1. Mae Iesu'n fyw! 2. Dydy Tomos ddim yn credu 3. Daeth Iesu i weld Tomos 4. Mae Tomos yn credu hefyd!

Cân

(I'r dôn "Troï ein dwylo")

Gwnewch symudiadau syml i gyd-fynd â'r geiriau.

1. Ble mae Iesu? Ble mae Iesu? Dewch i chwilio gyda Mair.
2. Yn y bedd? Yn y bedd? Dydy Iesu ddim fan hyn.
3. Yn yr ardd? Yn yr ardd? Pwy sy'n siarad gyda Mair?
4. Dyma Iesu, Dyma Iesu. Nôl yn fyw, hwrê, hwrê.

Gweddi

Bydd angen darn mawr o bapur a chreinau.

Atgoffwch y plant pa mor hapus oedd Tomos ar ôl iddo weld Iesu. Gosodwch y papur ar y bwrdd fel bod pawb yn gallu ei gyrraedd. Rhowch greon i bawb a'u gwahodd i dynnu llun wyneb hapus i ddangos eu bod yn hapus fod Iesu'n fyw, fel Tomos. Wedyn, edrychwch ar lun pawb yn eu tro a dweud, 'Mae ..... yn hapus fod Iesu'n fyw,' ac anogwch bawb i weiddi 'Hwrê!'

Adnoddau Ychwanegol

Gwerslyfrau Golau ar y Gair

Pasg: Iesu'r Brenin

Tafleini gwefan amserbeibl.org

Cyfres a, B a C - Y Groes a Iesu'n

Marw

Cyfres DVD Stori Duw

Stori 48: Newyddion Da Iawn

Cyfres Powerpoints Beibl Bach i Blant

Stori 58: Y Diwrnod mwyaf Hapus

Cwis a Chwilair

Llyfr Cwis Cynta i Ateb tud 352

Llyfrau Stori

Stori'r Pasg i Blant Bach

Stori'r Pasg

Rhywun Arbennig Iawn

Y Pasg Cyntaf

